

Voorstel aan : Gemeenteraad van 13 december 2010
Nummer : 66
Onderwerp : Verordening op het onderzoeksrecht van de raad
Bijlage(n) : Verordening op het onderzoeksrecht van de raad

Samenvatting : Bijgaand wordt u voorgesteld de Verordening op het onderzoeksrecht van de raad vast te stellen.

Voorgestelde beslissing : De Verordening op het onderzoeksrecht van de raad vast te stellen.

Waarom een verordening?

In de gemeenteraadsvergadering van 21 oktober 2010 heeft u een motie aangenomen met als onderwerp 'raadsonderzoek', waarmee u heeft besloten een voorbereidingscommissie ex artikel 84 van de Gemeentewet in te stellen die komt met een definitief voorstel een raadsonderzoek uit te voeren (of juist niet) en die de eventuele onderzoeksvragen opstelt en belast het fractievoorzitteroverleg met de bemensing van deze voorbereidingscommissie.

De raad kan op voorstel van leden van de raad, bij raadsbesluit, een onderzoek instellen naar het door het college of de burgemeester gevoerde bestuur. Alvorens kan worden overgegaan tot het instellen van een onderzoekscommissie, dient u hiervoor een Verordening vast te stellen. Bijgaand wordt de 'Verordening op het onderzoeksrecht van de raad' ter vaststelling aan u voorgelegd.

Het onderzoeksrecht van de raad is verankerd in de artikelen 155a tot en met 155f van de Gemeentewet. Deze verordening, die in nauwe samenhang met de artikelen uit de Gemeentewet dient te worden gelezen, bevat nadere regels met betrekking tot dit onderzoeksrecht. Het onderzoeksrecht is een exclusief recht van de raad dat ingevolge artikel 156, tweede lid van de Gemeentewet niet overdraagbaar is.

In de modelverordening 'Recht op Onderzoek' van de VNG staat beschreven wat er meespeelt in de raadsonderzoeken, wat er geregeld moet worden ten aanzien van het onderzoek en het instellen van een onderzoek. Deze modelverordening zal gebruikt worden voor de op te stellen verordening.

Ten aanzien van de wetgeving

1. Een raadsonderzoek mag zich uitstrekken over het door het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester gevoerde bestuur (artikel 155a, eerste lid, Gemeentewet). Dit wettelijke uitgangspunt dient ruim te worden geïnterpreteerd: het omvat het handelen van het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester, in al zijn facetten.
2. Een onderzoekscommissie bestaat geheel uit raadsleden (minimaal drie) en deze wordt ingesteld nadat de raad heeft besloten tot een raadsonderzoek.
3. De onderzoekscommissie mag getuigen horen, al dan niet na het afleggen van de eed of belofte.
4. Personen die verplicht zijn medewerking te verlenen aan het onderzoek: wethouders, en gewezen wethouders, leden van de raad en gewezen leden van de raad, burgemeesters en gewezen burgemeesters, ambtenaren en gewezen ambtenaren door of vanwege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt, leden en gewezen leden van de door de raad, het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester ingestelde commissies, leden en gewezen leden van een deeldraad of dagelijks bestuur van een deelgemeente.
5. In principe vindt het verhoor van getuigen en deskundigen plaats in een openbare zitting van de onderzoekscommissie. Dit is anders als de onderzoekscommissie wegens gewichtige redenen besluit het verhoor of een gedeelte daarvan niet in het openbaar af te nemen. Of er van een gewichtige reden sprake is, is ter beoordeling van de onderzoekscommissie. Uiteraard kan een getuige aan de onderzoekscommissie vragen of het verhoor achter gesloten deuren plaatsvindt: de onderzoekscommissie beslist uiteindelijk hierover.

De modelverordening vormt het uitgangspunt voor de verordening zoals voorgelegd. Deze verordening wordt ook door andere gemeenten meestal ongewijzigd ingevoerd. Immers, de Gemeentewet besteedt zes artikelen aan dit onderwerp, waarin de belangrijkste zaken al geregeld zijn.

Keuzes in de verordening

Artikel 3 Voorzitter/plaatsvervangend voorzitter

In de modelverordening staat dat de onderzoekscommissie die wordt ingesteld uit haar midden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter benoemt. De raad kan ook beslissen dat zij zelf, uit haar midden, bij de installatie van de onderzoekscommissie en plaatsvervangend voorzitter aanwijst. De voorzitter is overigens niet slechts technisch voorzitter, maar ook lid van de onderzoekscommissie.

Advies: de modelverordening volgen en de onderzoekscommissie zelf uit haar midden de voorzitter laten kiezen.

Artikel 6 ambtelijke bijstand

In deze modelverordening wordt uitgegaan van de griffier als ambtelijke ondersteuning, maar de raad mag in deze verordening ook kiezen voor een vorm van ambtelijke bijstand buiten de griffie. Advies; de modelverordening volgen: kiezen voor ondersteuning vanuit de griffie. In het geval de ambtelijke bijstand de kennis en kundigheid van de griffier overvraagt dan kan de ambtelijke bijstand onder leiding van de griffier in samenspraak met de gemeentesecretaris worden ingevuld of extern worden ingehuurd door de griffie.

Financiën

In de verordening is ten aanzien van de financiën niets geregeld. De raad kan ervoor kiezen jaarlijks een bedrag op te nemen in de begroting ten behoeve van raadsonderzoeken. Dat is wat de wetgever in feite beoogd heeft met artikel 155f (het college neemt de door de raad geraamde kosten voor een onderzoek in een bepaald jaar op in de ontwerpbegroting). Gezien de huidige financiële situatie lijkt het zinvol nu nog geen bedrag in de begroting op te nemen, maar pas een bedrag te ramen indien inderdaad besloten wordt tot het houden van een raadsonderzoek. De grootste post blijkt vaak het inschakelen van externe deskundigen te zijn. Dat maakt ook dat de kosten per onderzoek zouden kunnen verschillen, afhankelijk van de inhoud en het onderwerp van onderzoek.

Voorstel

De onderliggende ‘Verordening op het onderzoeksrecht van de raad’ vaststellen.

Namens het presidium,

P.A. Lambeck MSc,
griffier